

Gabriel Mora i Arana (1925)

Si sempre he escrit així

*Be·m dizon, s'en mas chanssos
fezez sonets plas e gais,
que mos chans en valgra mais;
et eu, segons mas razos,
taing que fassa motz e sos;
qu'il auzon ben qu'anc se·m plaing
en chantan del mal d'amor.*

PERDIGON

Si sempre he escrit així, d'aquesta guisa
—no sé si malament o bé, i prou clar,
perquè tothom m'entengui el tarannà—,
no és per hissar ni ensenya ni divisa.

¿M'entenc només jo sol, i m'és precisa
una aura lírica més a peu pla,
d'accent d'ahir, d'avui i de demà
—la del pa pa, que és l'abstractesa omisa?

Tinc prou treballs d'acreditar-me honest
—ni que em diguessin cerebral o abstracte!
Escric així, sens mesurar cap gest,

ni que hagués fet amb el diable un pacte.
Mai no he pretès llançar cap manifest
d'épígon que duu llast d'autodidacte.

«Em diuen que, si en les meves cançons fes tonades planeres i alegres, el
meu cant valdria més; però a mi em correspon de fer lletres i melodies
d'acord amb els meus temes, ja que elles prou bé senten que em planyo del
mal d'amor tot cantant.»

[Perdigó, trobador occità del segle XIII]

[Del llibre *Innovació dels orígens*, 1990]

Aquell que dicta a sang i foc la pau

*Patz vol onrar, noirir e trair·en sus
e a cascun sa razon mantener;
mas questa patz qe·N Symos nos a dutz
raub·e ausi e fai d'aut bas chaer.*

TOMIER E PALAIZÍ

Aquell que dicta a sang i foc la pau
obre els portals a la injustícia, i tanca
els de la llibertat tot fent palanca
perquè no valguin lleis ni volts de clau:

de l'home, en treu la condició d'esclau
i no li dóna allò que, a fe, li manca
—respecte i furs—, prenent-se carta blanca.
(I amb molt paternalisme —com li escau.)

Vint-i-cinc anys, i quaranta anys, o més!:
la voluntat del poble en bones mans
d'aquell que ens la fan veure de revés.

I això, per un imperi gran i lliure
on sobrin per nocius els drets humans,
i entengui algú que el viure és sobreviure.

«La pau honora, nodreix i fa que cadascú pugui defensar la seva raó; però
aquesta pau que Simó ens duu, roba, mata i ens fa caure de dalt a baix.»

[TOMER i PALATÍ, dos germans trobadors de Tarascó de començaments del
segle XIII. Parlen de Simó de Montfort, el cruel cabdill francès que va liderar
la croada contra els càtars i va destruir Besiers i Carcassona, a més de
derrotar el rei català Pere I el Catòlic a la batalla de Muret]

[Del llibre *Innovació dels orígens*, 1990]

(La Justícia)

Un ceptre per als drets de cadascú,
o un gest de lleialtat a la bestreta;
el jorn més clar per a la llei ja feta,
i el camí recte —esforç del bé comú.

Amb plenitud, no ha d'ésser mai tabú:
en tot moment, diàfana i concreta
—humil, valenta i, si convé, secreta;
el sol de tots, i el caminar segur.

Oh magnes atributs de la Justícia
—miralls i refulgències, a favor
d'un codi de profètica clarícia!

Que el món retrobi el clima de l'honor
tot apartant-se de la fe adventícia
i de l'imperi esclau del desamor.

[De *Calidoscopi de sol i de celístia*, 1980]

Salutació nadalenca a Catalunya

Unànime consens de cors i veus;
deliri jubilós, i pa d'oblata;
glòries nostrades, i un ressò que esclata
veient que el poble es manté ferm, dempeus.

Quina florida de triomfs que treus,
oh Catalunya, tan flairosa i grata,
i quants reflexos nous d'or vell i plata,
sol de l'honor, i seny de clares deus!

Sentim que el gran Misteri Nadalenc
—l'Infant damunt d'un pobre jaç, i a trenc
de jorn, voltat de fosca i teranyines—

amb dring de Llibertat et diu: «Salut!»
I, rescatada de la servitud,
la Llengua frisa amb agües cristal·lines.

[De *Calidoscopi de sol i de celístia*, 1980]

Homenatge a Gabriel Mora i Arana
Divendres, 21 de març, Dia Mundial de la Poesia
Manresa, Sala d'Actes del Casino, a les 8 del vespre

Coincidint amb la celebració del Dia Mundial de la Poesia, els poetes de la Catalunya Central (**Josep Fàbrega, Climent Forner, Josep Tomàs Cabot, Montserrat Altarriba, Lluís Calderer, Jordi Pàmias, Joan Vilamala i Josep M. Aloy**) faran una lectura dels textos de **Gabriel Mora i Arana**, amb la presència del poeta manresà.

També es presentarà l'*Auca d'en Mora i Arana*, original de **Joan Vilamala**, que podeu veure aquí:

<http://www.auques.cat/tot.php?auca=mora>

Ho organitzen **Òmnium Cultural del Bages** i la **Biblioteca El Casino**.

A més, del 18 al 28 de març, a la Biblioteca El Casino, es podrà visitar l'exposició **Gabriel Mora i Arana. Paraula de poeta**.

* * *

Gabriel Mora i Arana va néixer a Castellar del Vallès, però ha viscut bona part de la seva vida a Manresa. A més de ser un gran poeta català, és també un expert i devot esperantista. Ha escrit, per tant, també poemes en esperanto, llengua a la qual ha traduït diversos llibres; entre els quals, *Cementiri de Sinera*, de **Salvador Espriu**, l'any 1989. Vegeu-ne la traducció en aquest enllaç:

<http://victorsole.com/esperanto/kurso/dokumentoj/tombejo-de-sinera.pdf>

Ha rebut, entre altres, els premis següents, per les obres que s'indiquen:

- Ciutat de Barcelona de poesia, 1971: *Amb la mà esquerra*
- Vila de Perpinyà, 1972: *Roses a Psique*

- Vila de Vallirana - Josep M. López Picó de poesia, 1975: *Cercant aurores*
- Flor Natural als Jocs Florals de Barcelona, 1977: *Plenitud intacta*
- Ciutat de Reus de poesia, 1985: *Renou de mites*
- Ciutat d'Olot - Guerau de Liost, 1989: *Innovació dels orígens*
- Viola d'Or i Argent als Jocs Florals de Barcelona, 1990: *Procés obert*

Ha estat nomenat Mestre en Gai Saber dos cops, l'any 1975 i l'any 1990.

Ha publicat els llibres següents:

- *Calidoscopi de sol i de celístia*. Manresa: Obra Cultural Caixa Manresa, 1980 (Inclou *Roses a Psique* i *Plenitud intacta*).
- *Foc d'arrels*. Manresa, 1983.
- *Renou de mites*. Barcelona: Edicions del Mall, 1986.
- *Innovació dels orígens*. Barcelona: Columna, 1990.
- *Gènesi*. Dins: *Tharrats, Obra Gràfica 1957-1990*. Barcelona: Parsifal, 1990.

[Font: Viquipèdia]